

DELAVSKA POLITIKA

St. 117.

V Ljubljani, sobota 12. junija 1926.

Leto I.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1'— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1'— Din. V oglašnem delu stane pešitna enostolpna vrsta 2 25 Din. Pri večjem številu objav popust

Živel davek na ročno delo!

K predlogu za ovekovečenje davka na ročno delo.

Vlada (kani torej ovekovečiti slavno budžetsko določilo o nabiranju davka na ročno delo. Izgleda, da so belgrajski vladni finančniki in fiskusi silno ponosni na njihovo, res svojevrstno davčno iznajdbo, s katero se ne more ponašati nobena druga »civilizirana in kulturna« država. Pravijo, da je davek na ročno delo vrgel veliko več, kakor so najbolj optimistični fiskuski strokovnjaki računali. Davek na ročno delo da je za naše častitljive in prostorne državne blagajne pravi blagoslov, neusahljivi vir dohodkov, ki se stekajo v nje s čudovito točnostjo in likvidnostjo. In kar je najprijetnejše, prihajajo v največji meri iz Slovenije, torej iz kraja, ki je itak samo zato v tej blaženi in srečni državni zajednici, da plačuje tiho in v redu vse mogoče davke. Ta nepričakovani fiskuski uspeh, ta ogromna vsota okroglih milijonov, ki se jih je vzelo našim sijajno stojnim delavcem v tej dobro poznani dobi industrijske prosperitete in obilnih delavskih plač, je zbudil pri belgrajski vladi in najbrže tudi pri šefu naše finančne delegacije silno navdušenje in še silnejši tek. Zato hočejo dosedaj provizorično zakonsko odredbo pretvoriti v stalni in definitivni zakon, ki naj bi osrečeval naše že itak srečne in presrečne delavce vsaj še nadaljnjih 40 let. Menda so sedaj izračunali, da je s tem dana možnost izravnanja naše državne in trgovske bilance!

Tako se glasi najnovejšo poročilo iz Belgrada in vsak delavec ve sedaj, da naša slavna vlada v pogledu davka na ročno delo ni pozabila nanj. Nasprotno, tako dobro se je spomnila njega in njegovih grošev, da ga hoče prikleniti na to človekoljubno, pravično, pravilno, pošteno in skrajno patrijotsko in domoljubno davčno dajatev tja do druge polovice sedanjega stoletja. Do tedaj namreč računajo, da bo trajala patrijotska vnema, domovinska zvestoba, državno navdušenje ter krščanska, odnosno pravoslavna potrpežljivost našega dobro situiranega in v socialnem pogledu tako izborna preskrbljenega proletarijata.

Ni dvoma, da bo delavstvo, z ozirom na to najnovejšo vladno davčno naklonjenost, pozdravilo vladno skrb in vnemo za svoj budžet z največjim in najprijetnejšim navdušenjem ter poslalo finančnemu ministru cel koš ginljivih vdanostnih izjav.

S tem smo menda že povedali, kako misli delavstvo o tej nameri, potrebno je sedaj, da vprašamo še ostalo javnost, kako se bo ona v tej stvari zadržala.

Doslej so namreč samo delavci povedali, kaj in kako mislijo o tem prijetnem zakonu. Radi bi pa vedeli, če preveva tudi ostalo slovensko javnost in njene stranke tostran in

onstran vladnega korita enako soglasje in navdušenje.

Po sredi je namreč to malenkostno vprašanje: Že prej se je splošno in opravičeno povdarjalo, da je davčna politika ugonobila slovensko gospodarstvo, pozabilo se je pa, da se je z davkom na ročno delo, ki je šele poslednjega datuma, naložilo spet v prvi vrsti Sloveniji tako težak davek, da jo morajo popasti srčni krči, pa če je še tako odporne in vzdržne narave. Objavili bomo izkaz davkov na ročno delo, ki ga plačujejo naši izstradani, nesramno plačani delavci, in videlo se bo, kako ogromna je vsota, ki jo je davčna oblast že v tem letu izprešala v Sloveniji na račun ročnega davka in v kakem kričočem razmerju je ta davek z ostalimi davčnimi dajatvami.

Javnost naj samo pomisli: **industrija peša**, sami gospodarski krogi gledajo s strahom v bližnjo bodočnost; **brezposelnost narašča iz dneva v dan; plače se znižujejo; dela se pri skrajšanem številu delovnih ur in dnevno; kar delavec zasluži danes na kraju tedna ali meseca je tako pičlo, tako odurno malo in nezadostno, da mora do kraja omagati in obupati. Pa pride finančno ministrstvo, pa pridejo davčni stiškači in naložijo na to neverjetno nizko in siromašno plačo še poseben davek, da se mu še tistih par težko zasluženih dinarjev porazgubi, da bo pomanjkanje v družini še večje, da bo tisti košček črnega kruha v delavski družini še manjši!** In to v dobi, ko se od vseh strani odkrivajo slučajni najhujše korupcije, ko se krađejo milijoni, ko se Rade Pašiču očita, da je osleparil državno blagajno samo na davkih za okroglih 15 milijonov dinarjev!

Kako mora vse to utrjevati v delavski duši patrijotsko zavest in navdušenje za sveto, milo, skrbno in pravično domovino!

Le tako naprej! Le ovekovačite ta prepravični davek na ročno delo; ali še boljše: **uvodite znova suženjstvo; delavstvo naj dela le za davek; zaplenite vso njegovo plačo; živi naj delavec od kamna in vode; hodi naj v kozji obleki; delavske otroke prodajte indijskim ali kitajskim oblastnikom in kar dobite za nje vzemite spet kot davek; sploh, obnovite staro rimsko pravo, smatrajte delavce za stvar in ne za človeka; izstradajte ga, prodajte, zloinite ali ubijte: njegova večna hvaležnost vam je zajamčena!**

Davke v naši državi ne bo plačeval velekapital, denar se ne bo jemal tam, kjer je. V naši državi se bo jemal denar tam, kjer ga je tako malo, da ga skoraj nič več ni, da se pokaže, kako modri so naši davčni in finančni »strokovnjaki«...

Tako je in tako mora biti.

Živel davek na ročno delo!

Pri nas se ne daje v nasprotju s tozadevnimi mednarodnimi obveznostmi, v nasprotju s prakso, ki obstoji v drugih državah, skoro nikakih podpor brezposelnim delavcem.

Pač pa se odtegujejo delavcem potom bolniških blagajn posebni prispevki za podpiranje brezposelnih.

V ta fond plačuje samo delavstvo iz področja podpisane zbornice letno okrog 1.500.000 Din, delavstvo v celi državi pa nad petkrat toliko. Ves ta denar je naložen v Državni hipotekar-

ni banki v Belgradu in se odteguje svojem namenu pod pretvezo, da še ni pravilnika o načinu njegove uporabe.

Delavska zastopstva so v tej zadevi nešteto krat posredovala, a zaman. Bila so nešteto krat veren tolmač čustev, ki jih tako postopanje vzbuja med delavstvo, a vendar doslej brez uspeha.

Z ozirom na to, da je zadeva vsled vedno naraščajoče brezposelnosti še bolj aktualna kot kedaj prej, si je podpisana zbornica dovolila obrniti ponovno na to pereče vprašanje pozornost vseh merodajnih činiteljev.

Podpisana zbornica računa pri rešitvi tega vprašanja tudi na Vašo zaslombo in pomoč.

Radovedni smo, če se bo vlada vendar enkrat zavedla svojega početja ter vrnila delavstvu od njega nabrani denar za brezposelne. Nad 50.000 brezposelnih imamo v naši državi, vlada pa ne daje tem brezposelnim delavcem niti vinarja podpore, in kar je najbolj vnebovpijoe, zadržuje celo denar, ki so ga delavci sami plačali v fond za brezposelne. Ali je kje drugje na svetu to mogoče? Ne! To je mogoče samo v Jugoslaviji. In slavno in sito jugoslovansko patrijotsko treburharstvo se čudi, če delavstvo mrzi tako vlado in take razmere. To je eno najbolj grdih poglavič, kar jih je doslej bilo. Naši zastopniki na ženevski konferenci naj povedo, kako se pri nas dela, da bo svet vedel kako ravnaajo z našimi brezposelnimi delavci in da bo vsaj pritisk inozemskega javnega mnenja prisilil belgrajsko vlado, da vrne brezposelnim delavcem vsaj njihov denar.

J. Arh.:

Izrodki!

Naše delavsko gibanje preživlja po prevratu silne notranje pretresljaje. Je res sicer, da so ti pretresljaji zajeli tudi delavstvo v drugih državah. Vendar tam se je to že deloma izživelo in že so znaki tu, da se delavsko gibanje obrača na zdravo realno pot razredne misli in dela. In pri nas? Pri nas je žal drugače. Razlogi so različni. Naše delavsko gibanje je postalo samostojno šele z ustanovitvijo nove države. Starejši sodrugi, kateri so se udeleževali v pokretu pred vojno, niso imeli po prevratu dovolj eneržije in tudi v delavstvu samem ni bilo dovolj razumevanja za pravo razredno borbo. Tako je svetovna vojna, ki je imela poleg ostalih slabih posledic, tudi to, da je na eni strani demoralizirala človeštvo, na drugi pa pognala človeštvo v nekaj divji ekstrem, kvarno uplivala tudi na naše gibanje. Tem novim nezdravim razmeram ni bilo lahko biti kos, naši stari sodrugi niso mogli več uravnati pot masam, čeprav so imeli najboljšo voljo. To priliko so izrabili razni lisica-jež-socialisti, kateri so se vrgli med delavstvo kot jastrebi med golobe ter povečavali splošno neorijentiranost in nered s svojim laži-revolucionarizmom ali pa s svojimi prismo-darjiami o načeli javnosti in gosini-čni valuti vse do skupnega — pufa. Ti so, izrabljajoč delavsko nerazsodnost začeli blatiti kar je bilo še poštenega in razredno mislečega delavstva, da so si na ta način omogočili in podaljšali svojo eksistenco. To je bil povod tem odpadnikom meščanske družbe, da so razbili delavsko gibanje na toliko drobcev, ter s tem uničili odporno silo delavstva proti kapitalizmu. Da bi pa delavstvo le ne prišlo na sled njihovim nečednim nameram, ga zadržujejo potom svojega tiska in svojih vodenih govoranc v zamisli, da

bo že nekdo od nekod prišel, ter popeljal naše delavstvo čez noč v obljubljeno deželo, ali pa, da ga bodo rešili s tem, da kričijo na vse pretege »Primate tatu.« Da, naivno delavstvo naj išče tatu tam, kjer ga ni, da ga ne bo iskalo tam, kjer je! V tem je vsa njihova revolucionarnost in vsa njihova modrost in čistost.

Zalostno, da sta delavska morala in razum padla na tako nizki nivo, da se ne loči več pošteno od nepoštenega, značajno od neznačajnega. V takih razmerah izgublja delavstvo postojanko za postojanko in svoje najtežje socialne pridobitve. Delavstvu preti vsled njegove nemoči in nerazsodnosti popolno zasluženje od strani kapitala. Vprašanje je samo, če ne bo že enkrat izpregledalo in se vprašalo, čemu in v katerega korist vse to? To vprašanje si mora danes delavstvo resno zastaviti. Vpraša naj enkrat odločno skrajno leve revolucionarne frazerje in čvekavepšeničnikarje, koliko so že te fraze delavstvu koristile; vpraša naj enkrat »Naprejevec«, koliko so že oni pomagali delavstvu in rešili delavske interese in spore s svojim načelom javnosti, s svojim progresivnim čvekanjem in zapufanjem.

Ko bo delavstvo znalo razločevati med prijatelji in neprijatelji, med pozitivnim in negativnim delom, takrat bo tudi vedelo, kje je zlo in kje je rešitev. Le takrat. S tem trenutkom pa bo postalo delavsko gibanje res močno in zdravo. Potrebno je zato, da pomagamo delavstvu priti čimprej do tega spoznanja, in da gremo zato brezobzirno v boj proti zapeljivcem in nergačem. Nezavedno delavstvo bo tedaj kmalu našlo pravo pot. Ne mlačnost in ne obzirnost, marveč odločna volja in jasni cilj v boju proti demagogom bo in mora zmagati.

Novo krivično breme za delavstvo.

Delavci, kje so Vaše organizacije?

Finančni zakon o dvanajstih določa med drugim tudi, da delavstvo in nameščenci (dnevničarji) v državnih podjetjih in uradih, ki nimajo pridobitnega značaja, sicer spadajo pod zakon o zavarovanju delavcev, vendar se pa zanje ne plačuje nikakršnih prispevkov, dasi imajo vse pravice do dajatev iz zavarovanja kakor delavstvo privatnih podjetij. Teh delavcev in nameščencev utegne biti v področju okrožnega urada za Slovenijo okolo 2000. Za te delavce in nameščence bo torej nosilo v bodoče vsa bremena delavstvo privatnih podjetij. Denarni efekt, seve le v okroglih številkah, nam pokaže, da je ta določba jako katastrofalna obremenitev za zavarovanje. Na prispevkih izgubi zavarovanje samo v Sloveniji okolo 800.000 Din, na dajatvah za te zavarovance pa utegne izdati najmanj 650.000 Din iz svojih rezerv, v katere ne bodo prispevali ne navedeni nameščenci ne država.

V celi državi je takih nameščencev in dnevničarjev nedvomno nad 12.000, za katere odpade zavarovalni prispevek v iznosu okroglo 1.500.000 Din, dajatve zanje pa bodo znašale okroglo 1.000.000 Din na leto.

Socialno zavarovanje pri nas še ni dograjeno ter se ima boriti z velikimi težkočami. Vrhutega je zavarovanje prevzelo nekaj bremena namesto javnega skrbstva. Vse to so vzroki, da je postalo zlasti bolniško zavarovanje pasivno. In sedaj naprti temu zavarovanju, ki mora štediti in pogostoma preveč preganjati prave zavarovance, še to ogromno breme na račun države, ki za svoje nameščence ne bo nič prispevala. Nasprotno, vlada je

Vrnite delavcem njihov denar!

Delavska zbornica je poslala na ministra za socialno politiko naslednje pismo:

»Gospod minister!

Podpisana zbornica si dovoljuje, poslati Vam izkaz svot, ki so bile nabrane za podporo brezposelnim s prošnjo, da zahtevo tudi od svoje strani podpirate.

poleg tega že črtala dejansko 700.000 Din od onega milijona, ki ga je za celo državo prispevala k upravnim stroškom zavarovanja.

Čuditi se moramo, kako je kaj takega v pravni državi mogočega; kakšen jurist in kakšen zavarovalni tehnik je priporočil vladi tak sklep.

Razpravljalo se je sicer o tem tudi v delavskih zbornicah, toda takrat se je reklo, da se državne nameščence sploh izloči iz zavarovanja brez pravice do datatev, a danes pa se ta zakon že izvaja.

Delavci! Tako se nam godi! Zaslužimo to, ker se raje prepiramo za osebe, za posamezne peteline, namesto da bi zgradili svoje organizacije in uveljavili njih vpliv, prepirljivce pa pogнали.

Govorimo! Otresimo se lenobe, če ne, homo vso delavskovarstveno zakonodajo zabarantali in tisti, ki nas razdvajajo, se nam bodo dalje smejali.

H krščansko socialističnem kongresu v Celju.

Celje, 10. junija.

Janez Smola, vnet pristaš krščanskih socializmov je hotel na vsak način govoriti na kongresu krščanskih socializmov, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m. Zato si je Janez Smola sestavil govor, katerega se je na pamet učil za plotom nove okoliške šole, ki jo šele zidajo. Govor se bo glasil približno takole:

Pozdravljeni mi farizeji, pismouki, kapitalisti in gospodje delavci!

Pozdravljam Vas v imenu celjskih boljševikov, pardon, zaletelo se mi je, krščanskih socializmov. Predno nadaljujem, moram konstatirati, da smo še vedno ostali stari, to se pravi, da smo klerikalci. Samo ime smo malo spremenili. To pa zato, ker je beseda klerikalizem že preveč omadeževana in ker beseda socializem med delavstvo bolj vleče. Delavci namreč vedo, da pravi socializem res nekaj pomeni. Torej preidem k stvari. Mi smo klerikalci, ki smo vam že več sto let poznani in to posebno po našem delu v prid delavskega razreda. Gotovo še niste pozabili, da smo ravno mi bili tisti, ki smo pomagali gospodu Westnu pri stavki s tem, da smo igrali čedno vlogo stavkokazov, »Lohndrukerjev« in klečepalcev. In drugo, kar smo naredili v prid delavskega razreda, posebno za železničarje je, da smo pustili leta 1920. postreliti nič več kakor 12 ljudi med njimi otroke in žene, ki niso

drugega zagrešili kakor to, da so zahtevali več kruha. V spominu vam bo gotovo še tudi, kako smo pomagali raznim tovarnarjem v Ljubljani pometati na cesto vse one, ki so zahtevali več kruha in več pravice. Gospodu Polaku smo celo pisali, da se strinjamo s tem, če nam zniža plače in odvzame naše pravice.

Cenjeni zborovalci, jaz mislim, da so to dovolj tehtni dokazi, da se mirno lahko tudi imenujemo kapitalistične hlapce. Sedaj pa k dolžnostim, ki nas kot krščanske socialisti čakajo.

Najprej je potrebno, da podsetimo ljudsko neumnost in nezavednost. Mi celjani skrbimo, da se te dobre lastnosti širijo po Celju, posebno pa po okolici, kakor kuga. Tako smo n. pr. napeli vse sile, da bi preprečili zidanje nove okoliške šole. Najeli smo razne ljudi, da so intervenirali v Belgradu. Uspeha ni bilo. Je pač križ, če ljudstvo hoče imeti šolo.

Dragi prijatelji! Podpirajte nas v našem stremljenju ter ne glejte, kaj se godi v Avstriji, Angliji ali celo Rusiji. Če ima delavstvo tam pravice in več kruha, kakor ga ima naš delavec, so temu krivi marksistični socialisti. To so tisti pravi socialisti, ki se brigajo za delavstvo in niso najeti od kapitalistov, kakor smo mi. Če nas boste gospodje delavci podpirali v našem stremljenju, vas bomo tudi mi podpirali. In sicer s tem, da bomo izdajali vaše interese, da vas bomo razdelili na male, nič pomembne črede, ter vodili še nadalje za nos. Gotovo je, da ne bomo pri tem pozabili izrabljati za ta naš posel prižnice in celo spovednice samo, da vas bomo bolj in bolj skubli in strigili.

Vslučaju, da vas zadene brezposelnost, beda, lakota, takrat se pa zatecite k bogu in nikar ne poslušajte pravih socializmov, ker ti vam hočejo priboriti spet neke pravice, tega pa vam ni treba, marveč čakajte, da od lakote umrete, ker takrat boste gotovo zveličani, morda celo imenovani za svetnike stradalcev.

S tem zaključujem moj referat in vam kličem:

Bog živi vas in nas in vse kapitaliste!

Našim zadrugam in zadrugarjem!

Kakor vsako leto se vrši tudi letos v juliju mednarodni **Zadružni dan**. Mednarodna Zadružna zveza s sedežem v Londonu je določila, da se letos vrši ta zadružna manifestacija

3. JULIJA.

Po vsem zadržnem svetu se že vrše velike priprave za praznovanje zadružnega dne, ki naj zopet vzdigne zadrugarstvo zavest, poglobi zadružno idejo ter ji pridobi novih in novih pristašev.

»Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo« v Ljubljani je pozvala s po-

sebno okrožnico zadrugarje Slovenije, da porabijo

3. oziroma 4. julij

za praznovanje zadružnega dne. Slovesno naj bo to praznovanje! 3. julija zvečer ali že popoldne naj se prirede zadružni sestanki in shodi, zadružna slavlja in zadružne veselice — kjer pa to ni mogoče, pa naj se vrše vse te prireditve 4. julija.

Na delo, zadrugarji, da bo **zadružni dan** res dostojno tudi pri nas praznovan.

»Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/5 pošlje vsakemu naročniku »Delavske Politike« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Politični pregled.

Reorganizacija sveta društva narodov, z drugimi besedami povedano, vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov, vznemirja zopet evropske vlade in njihove odlične zastopnike na ženevskem zasedanju. Slovesni sprejem Nemčije bi se moral vršiti šele jeseni, vendar je treba še prej marsikaj uređiti, da ne bomo jeseni tam, kjer smo bili spomladi. Ta modra previdnost je vodila znane diplomate sredi poletja v Ženevo — toda, o joj! — bolj bi morda bilo, da so ostali doma. Zakaj trenutno razpoloženje nekaterih držav, odnosno njihovih vlad, je vse prej kot ugodno. Brazilija in Španija se branita, močeta sploh nič slišati o reorganizaciji, kakor bi jo hotela Francija in eventualno tudi Anglija — umikata se, grozita z izstopom. Čudno pri tem je, da se ravno ti dve državi, ki sta imele z Nemci najmanj sporov in sovražnosti, da se ravno ti dve državi tako slepo protivita vstopu Nemčije v Zvezo narodov. Očitno je, da sta Brazilija in Španija le figuri v rokah drugih vele-sil. Tako n. pr. pravijo, da tiči za njima italijanski koncept, zopet drugi trdijo, da prihaja njuno zadržanje prav celo tistim državam, ki se najbolj zavzemajo za Nemčijo. Bilo kakorkoli, že sedaj je jasno, da pretresa Zvezo narodov huda kriza, da je sploh cela ta mednarodna ustanova v nevarnosti, da se do kraja razbije in poruši. In potem? Ali naj pride potem zopet do vojne? To bi bilo najbrže še celo nemškim revanšerjem všeč — kako pa evropskim narodom? Evropi groze temni dnevi, če jo ne sreča vsaj v zadnjem trenutku prirodna pamet.

Grofa Bethlena, predsednika čedne madžarske vlade, je tajnik madžarske republikanske stranke oklofutal na seji ogrske odbora pri Zvezi narodov. Klofute so bile prav prisoljene in ženevčani si vprašajo s kakšnim obrazom bo ta ponosni madžarski plamič hodil sedaj po mestu in zastopal na slovesnem zasedanju Zveze narodov oblast in čast viteške Hortijeve

Madžarske. Francoski listi pišejo sedaj, da je Bethlen te zausnice zaslužil in da je na vsem tudi njegov obraz precej kriv, ki da je kakor nalašč za klofute.

Hindenburgovo pismo v zadevi razlastitve nemških knezov in — seveda — tudi nemškega Kaiserja, je izzvalo v Nemčiji hudo vznemirjenje. Hindenburg je s tem pismom pokazal, da je ostal oni stari monarhist in nazadnjak, ki je vedno bil. Medtem, ko je doslej znal o kočljivih vprašanjih nemške notranje in zunanje politike še precej molčati, je sedaj naenkrat spet zbežal ter povzročil s tem nemški vladni silne neprijetnosti. Njegovo pismo pa bo vendar rodilo neki precejšnji uspeh: vzdramilo bo republikanske elemente, zlasti pa podžgalo nemško delavstvo, da čuva z večjo energijo in pričujočnostjo nemški narod pred reakcijo in monarhistično restavracijo. Ljudska Nemčija se bo rešila le, ako bo krenila bolj in bolj na levo ter izročila nemško republiko povsem v oblast delovnega ljudstva. Pri glasovanju o odškodnini nemških knezov se bo pokazalo, do kje je nemško ljudstvo res republikansko in revolucijonarno.

Nemško-rusko pogodbo je ratificiral nemški parlament. Predsednik vlade dr. Marks je ob tej priliki izjavil, da ta pogodba ni v nasprotju z duhom in s pogodbami locarnske konference. Locarnske velesile niso zahtevale, da bi tudi Nemčija vodila Rusiji sovražno politiko. Pogodba z Rusijo takorekoč dopolnjuje locarnski sporazum in služi politiki miru v Evropi. Za pogodbo so glasovale vse stranke, proti je govoril le komunistični poslanec Korsch, ki je pa bil iz komunistične tranke izključen.

Uzunović je zadnjič izjavil, da mora narodna skupščina delati, in glej: sam ni pa prav nič posknel, da bi skupščina res delala. Sedaj so prišle pred parlament pogodbe z Italijo in še te bolj pod pritiskom Italije. Ko bodo te pogodbe sprejete, pa se bo narodna skupščina zopet shajala menda le zato, da utrdi dnevni red, nato pa trati čas v brezpomembnih stvareh. Ta nedelavnost parlamenta je končno razkačila celo naše nepolitične gospodarske kroge, ki zahtevajo, da se parlament začne končno brigati tudi z gospodarskimi problemi. Gospodarsko stanje je že tako skrajno obupno, da morejo le nagli ukrepi in široka vladna in finančna pomoč preprečiti popolni polom. Meščanske stranke se seveda sedaj tudi širokoustijo z gospodarsko krizo — doslej so pa raje ugnajale vladno kombinacijski in ustavni šport. Uvidevamo tudi mi, da je naš gospodarski položaj silno kritičen, smo o tem v našem listu že dosti pisali, vendar se bojimo, da se ne sme presrečno računati na pomoč in na razumevanje takih vlad, kakor jih imamo sedaj, pri reševanju naših težkih in skrajno zavrženih gospodarskih prilik.

KOLESA

najboljša in najcenejša

samo pri

J. GOREC

210

Palača Ljublj. kreditne banke.

Jack London:

Železna peta, 40

(Socialni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

„Tega zakona ni,“ trdi gospod Calvin uverjeno. „Ni ga. Mladi gospod, to se vam je sanjalo. Vi ste govorili uporabo milice na Philippinih. To je protustavno. Ustava jasno govori, da se milica ne sme pošiljati izven države.“

„Kakšen posel ima s to zadevo ustava,“ vpraša Ernst. „Sodišča razlagajo ustavo, in sodišča so, kakor je potrdil gospod Ausmundsen, kreature hrustov. Poleg tega je tukaj zakon, kakor sem rekel. Ta zakon obstoji že več let, gospoda, že devet let.“

„Da se nas lahko pozove k milici,“ vpraša gospod Calvin neverjetno. „Da se nas v slučaju zoperstavljanja ustrelijo?“

„Da,“ odgovori Ernst.

„Kako to, da nismo nikdar slišali o tem zakonu,“ vpraša oče. Zapazila sem, da je tudi za njega bila stvar nova.

„Iz dveh vzrokov,“ reče Ernst. „Prvič, ni bilo potrebno spšiti s tem. Ako bo potreba, boste itak zvedeli dovolj rano. Drugič, ta zakon se je sprejel tajno, v naglici in brez vsake stvarne diskuzije. Seveda niso časopisi o tem ničesar poročali. Ali mi socialisti smo znali. Objavili smo ga v naših časopisih. Ali vi teh nikdar ne čitate.“

„Se vedno mislim, da sanjate,“ je rekel go-

spod Calvin trdovratno. „Deželni zbor bi tega nikdar ne dopustil.“

„Ali deželni zbor je dopustil,“ odgovori Ernst. „Kar se pa mojih sanj tiče —“ Ernst seže v žep in potegne iz njega drobno knjižico — „ali izgleda to kot sanje?“

Odpri knjižico in čita:

Člen prvi odreja... in tako dalje in tako naprej... da se mora sestaviti milica iz vseh službe sposobnih, močnih mož držav, ki tvorijo Združene države, teritorijev in distrikta Kolumbija, ki so več kot osemnajst in manje kot petinštirideset let stari.

Člen sedem; da se vsak častnik ali v spisku nahajajoči mož — ne pozabite člena prvega, gospoda, vi vsi se nahajate v spisku — da se vsak v spisku nahajajoči mož milice, ki bi se protivil ali bi zamudil prijavit se, postavi pred vojno sodišče ni se ima neposredno od tega vojnega sodišča kaznovati.

Člen osem. Ta vojna sodišča se sestavijo le iz častnikov milice.

Člen devet. Milica, ako je vpoklicana k aktivni vojni službi Združenih držav, se ima podvreči taistim zakonom in vojnim naredbam, kakor regularna armada.

Evo vam, gospoda, ameriški državljani in milični tovariši. Pred devetimi leti smo mi socialisti mislili, da je zakon naperjen proti delavcem. Ali sedaj se mi trdno dozdeva, kot da je ta zakon, »previden vrat« — mob, to ste vi, gospoda —, in kot varstvo za vse slučaje sprememb v življenju, svobode in privatne svojine.

In ako se boste kedaj nasilno spuntali, mislite na to, da ste se spuntali proti svojim trustom in proti svobodi trustov. Zobje so vam polomljeni, gospoda, kremplji so vam obrezani. Tiste dni, ko se boste nasilno spuntali, brez zobi in brez krempljev, boste neškodljiva armada školjk.“

„Ne verjamem,“ vzklikne gospod Kowalt. „Takega zakona ni. To je časnikarska raca, ki so jo izumili socialisti.“

„Zakon je bil vnešen v reprezentacijski hiši dne 30. julija 1902,“ je bil odgovor. In sicer od poslanca iz Ohie, Diek-a. V naglici se je premlel in je bil 14. januarja 1903 enodušno sprejet. In natančno sedem dni pozneje je bil podpisan od prezidenta Združenih držav.“

9. Matematika sanjarij.

Sredi osuplosti, ki jo je povzročilo njegovo razodetje, je začel Ernst zopet:

„Najmanje ducat vas je danes zvečer trdilo, da je socializem nekaj nemogočega. To nemožnost ste izrecno izjavljali in dovolite mi, da vam dokažem neizbežnost socializma. Ni samo neizbežno, da boste morali kapitalisti izginiti, nego je tudi neizbežno, da izginejo vlekapitalisti in trusti. Ne pozabite, da val razvoja ne pljuska nikdar nazaj. On teče neprestano naprej: Teče od proste obrti h korporativnim skupnostim, od majhnih zvez k velikim, od velikih h kolosalnim in se končno razlije v socializem, ki je kolosalnejši vseh združenj.“

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

Nov občinski red dobimo. V Belgradu že dolgo pripravljajo načrte novih občinskih redov. Po sedanjem razpoloženju nameravajo napraviti dve vrsti občinskih redov, in sicer za podeželske občine in pa za velika mesta, ki imajo nad 40.000 prebivalcev. Nismo še imeli prilike vpogledati te načrte, toda kolikor se da posneti iz raznih poročil, bosta občinska reda, če bomo molčali, skrajno nazadnjaška, torej mnogo manj moderna kakor so naši občinski redi. Med avtonomna mesta bo spadala v Sloveniji samo Ljubljana, ki bo imela volilni red večinske stranke, kakor danes; tudi župana dobi, nad katerim bo pa postavljen poseben državni komisar, ki bo odločal o celi usodi občine. Načrti za ta dva občinska reda so torej pripravljani, in neodpušljivo bi bilo, če bi se v tem vprašanju ne zganila naša stranka in tudi vse meščanske stranke, ki nimajo demokratizma le na jeziku. Videli bomo, kako se bo vršil boj za demokracijo v občinah in tudi obračunali z vsemi, ki bodo krivi na izdajstvu ljudske demokracije v občinah in v mestih. Avtonomija Celja, Maribora, Ptuja je v novem načrtu sploh črtana, ljubljanske občine pa sploh jako omejena.

Podaljšanje stanovanjskega zakona. Belgrajska »Pravda« javlja, da se bo stanovanjski zakon podaljšal za leto dni. Vnesle se bodo od tej prilike v zakon le nekatere nebištvene spremembe, ki se bodo v glavnem tikale le uradnikov druge, tretje in prve kategorije, kateri bodo morali plačati devetkrat večjo stanarino kot pred vojno. Minister za socialno politiko Simonović je potrdil »Pravdimu« vest ter izjavil, da bo stanovanjski zakon res podaljšal. Anglija in Belgija da sta že podaljšale stan. zakon do leta 1930. Predlog za podaljšanje pride te dni pred ministrski svet.

Polživimo stranko! Čitali smo resolucijo ljubljanske konference krajevnih organizacij Ljubljana, Vič-Glince, Ježica in Zveze delavskih žena in deklet. Veseli nas, da so te organizacije pokazale izkrenost do pravega pokreta in pravo sodržno lojalnost, ki jo vse delavstvo v Sloveniji tako iskreno želi izvajati. Vse delavstvo je istega mnenja in vidi ozdravljenje pokreta v enotni miselnosti tega delavstva. Potrebujemo organizacije, potrebujemo politično stranko, programatično in načelno čisto, zato iskreno pozdravljamo, da se proletarijat pričenja zavedati, da je sam tisti, ki dela in tvori pravi delavski pokret, ki bo pa tudi vodil ta pokret do zmaga v političnih in gospodarskih bojih.

Inšpekcija! V sredo, 9. junija, je bila takoj v jutranjih urah napovedana v strojnih tovarnah inšpekcija od strani inšpektorja dela. Kot bi strela udarila! Gospodje so se ustrašili, začeli so z mrzlično hitrostjo pospravljati po zanemarjenih prostorih. In res: v popoldanskih urah je prišel gospod inšpektor v spremstvu gospoda šefzdravnika okrožnega urada, dr. D. Bleiweisa in obratnih šefov, ki so pasirali posamezne oddelke z bliskovito naglenco, kakor da so že zdavnaj vse videli! O higienskih nedostatkih po delavnicah se ni vprašalo, niti kako se delavci umivajo, v kakšnih »čistih« prostorih imajo shranjeno obleko, kje se vsaj enkrat v tednu okopljejo, in kako in kje si morajo segreti vodo, da so mogoče take nezdode, kakor se je zgodila pred kratkim vajenec, ki je grel vodo za umivanje. Ni izključeno, da je imela komisija nalogo ogledati si samo pisarne, kako so iste tapetirane in kakšni so stoli. Delavstvo se je pač čudilo vsemu temu ter se je upravičeno vpraševalo, čemu se je sploh vršila ta inšpekcija! Saj se navadno ne pošiljajo okrog cele komisije le zato, da si ljudje voščijo dober dan in lepo vreme. — Delavci Strojnih tovarn.

Kako ravnaajo z vajenci. Vajenec, zaposlen pri mizarškem mojstru A. I., je izpovedal pri zaslišanju naslednje: »Dne 18. januarja 1925 sem vstopil kot vajenec v mizarško delavnico, kjer sem še vedno zaposlen. Delodajalec se je z mojimi stariši pogodil za 3 in pol letno učno dobo, v kateri bom prejemal pri njem hrano in stanovanje. Vstati moram po leti ob 4. uri, nakar

moram takoj na polje, po zimi pa ob 6. uri, da žagam drva in drugo, kar je potrebno pri hišnem gospodarstvu. Delodajalec ima posestvo za pol grunta, katero obdelava z 1 dekle in vsemi vajenci. Žena njegova se s posestvom ne peča, ker ima svojo trgovino. Vajenci delamo vsi po zimi do 19. in po leti do 22. ure. Hrano prejemamo 3 krat na dan in sicer: zjutraj zelje s kruhom, opoldne ješprenj, fižol ter slične stvari in zvečer močnik. Spimo vsi v slabi, proti vremenskim nepravilnostim nezavarovani šupi na mrvici, vsled česar sem tudi zbolel. Okrog svečnice (1. februarja 1926) sem zbolel ter prošil delodajaleca za potrdilo v svrhu legitimacije pri Okrožnem uradu, ker sem potreboval zdravnika. Delodajalec je takrat materi rekel, da to ni potrebno, da mi ni nič in da ga bo izstavil, če se mi stanje ne zboljša. Odšel sem domov, kjer sem brez zdravniške pomoči ležal okrog 14 dni, nakar sem se vrnil v delo. Ker sem slabotne narave, obstoja nevarnost, da bom spričo navedenega vedno pogosteje bolehal, vsled česar prosim urad, da za izboljšanje nezdravega in napornega stanja vajencev navedenega delodajalca potrebno ukrene.« — Ali ni s to izpovedjo dovolj jasno povedano, kako se dela z ubogimi vajenci? Kaznovani bi morali biti taki mojstri in prepovedati bi se jim moralo najemanje vajencev. Inšpekcija dela naj ukrene potrebno.

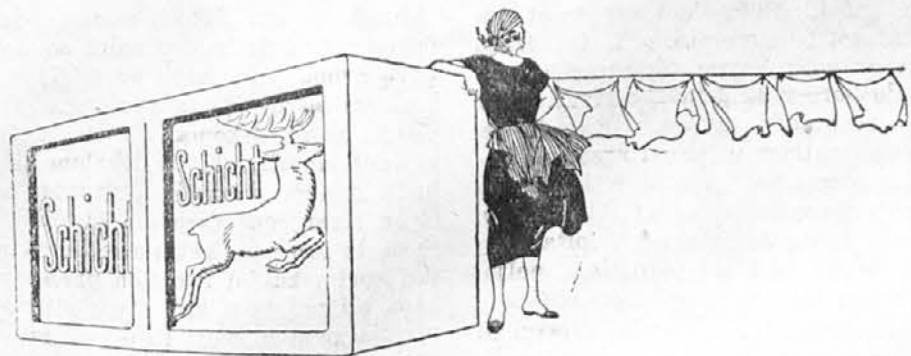
Znižana vstopnina na VI. ljubljanskem velesojmu od 26. junija do 5. julija 1926. Da se omogoči obisk te naše največje narodno-gospodarske prireditve prav vsakemu, je sklenila uprava velesojma, da se zniža vstopnina za obisk letošnjega velesojma. **Permanenta legitimacija**, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesojm in tudi zvečer na vinski oddelek, in katere posestnik je deležen polovične voznine na vseh osebnih in brzovlakih in parnikih (razven S. O. E.), je veljala prejšnja leta Din 50, letos pa stane samo **Din 30**. Legitimacija se že dobi v predprodaji v uradu ljubljanskega velesojma, pri Putniku, v ljubljanski Kreditni banki in pri Josip Zidar, Dunajska cesta v Ljubljani. Legitimacije prodajajo tudi večji denarni zavodi, tujsko prometna društva in trgovske, obrtne in industrijske organizacije v vseh večjih krajih po državi, kakor tudi pri velesojmskih zastopnikih. **Vstopnice** za enkratni vstop so po **10 dinarjev**. Rodbinska vstopnica stane Din 20 in upravičuje do enkratnega vstopa 3 oseb skupno, članov rodbine na velesojm.

Vsi poljski državljani, ki stalno bivajo v Jugoslaviji in se ne mislijo preseliti kam drugam, dolžni so se v svojem interesu obrniti osebno ali pisмено na generalni poljski konzulat v Zagrebu, Dalmatinska ulica 2, v svrhu vpisa v register poljskih državljanov. Potrebno je predložiti dokaz o poljskem državljanstvu (domovnico iz ene občine na Poljskem), kakor tudi potrdilo od sreskega poglavarja v Jugoslaviji, da ni državljan kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev. Razen tega je potrebna prošnja za vpis v spisek poljskih državljanov. Poljski državljani vpisani v ta register dobe potrdilo o vpisu, kakor tudi konzularne potne liste za polovične takse.

Čenjenemu občinstvu svetujemo, naj pohiti dne 27. junija popoldne v Hribarjev gaj, kjer bo obilo zabave in razvedrila na veselici, ki jo priredi Slovensko pevsko društvo »Kraško-Trnovo« ob trnovskem prošenju.

Vič-Glince. Prostovoljno gasilno društvo vabi na veliko vrtno veselico, katera se vrši v nedeljo 13. t. m. v gostilni pri g. Pavliču na Glincah z običajnim sporedom in zelo bogatim sročevom.

Tiskovni sklad. Do sedaj nabranih Din 2621.50; v tobačni tovarni: Černe Franc Din 1, Franc Suhadolc 2, Andrej Cihna 1.25, Anžič Herman 2, Demšar Polde 2, Ropret Andrej 5, Karl Petrovič 1, Beseničar Franc 2, Emil Anžič 2, Baraga, Rajhenburg 10.80, Megorš, Loke 2, Avsenag An., Tržič Din 5; skupaj iDn 2.657.55.

Namakaj z „Žensko hvalo“ — peri z „Jelenjim milom“!
To najbolj obvaruje perilo,
ki se brez truda popolnoma očisti.

SCHICHTOV NAČIN PRANJA

Križem sveta.

Ameriške žene za volilno pravico. Liga volilk in ženska stranka pošljeta svoje delegatkinje na mednarodno žensko konferenco za volilno pravico v Ženevo. Najprvo je bila ženska stranka objavljena, da se kongresa udeleži, a bila je nato odklonjena. Zato se pa njene delegatkinje na konvenciji bodo smatrale le za sesterske. Liga volilk podpira zakone za varstvo žene v industriji, ženska stranka pa išče za žene le enake pravice z moškimi, noče pa slišati ničesar o zaščiti žene v industriji. Ona smatra zaščito žene za privilegij. Članice ženske stranke so večinoma bogatkinje, ki ne delajo v tovarnah ali industriji. Ameriška Liga volilk je pa sestavljena iz žensk širokih slojev.

Stavka na železnih Kubi končana. Generalna solidarna stavka na Kubi je bila te dni končana. Vladni predsednik Machado se je ponudil za razsodnika med družbami in delavci.

Angleški štrajk oškodoval trgovino. Ameriški trgovski krogi priznavajo, dasiravno je generalna stavka v Britaniji trajala samo osem dni, da je skoraj prenehala uvaževanje bombaža v Britanijo. Poljedelski department Združenih držav navaja v svojem poročilu ta pojav in dodaja, da je bila ameriška trgovina z Britanijo precej oškodovana. Trgovina z drugim blagom, ki se izvažajo v Britanijo, ni toliko trpela kot trgovina z bombažem. Razkladanje blaga z ladij v britanskih pristanih je od 4. maja pa do dvanajstega skoraj prenehalo. V letu, ki je končalo z dnem 30. junija 1925, se je izvozilo iz Amerike v Britanijo 751.000 bombaža. Ta vsota predstavlja skoraj polovico vsega pridelka, ki je bil izvožen v tem letu iz Združenih držav v Britanijo. Poljedelski department pravi, da bo učinek stavke britanskih delavcev tak, da bodo Angleži uvozili mnogo manj ameriškega bombaža. Angleško ljudstvo bo precej časa manj kupovalo, kar bo zopet učinkovalo na ameriški izvoz. Ameriško praš, meso in mast se bosta v Britaniji nekaj časa bolj prodajali, ker je ta mast cenejša kot drugi mesni produkti. Ko je bil v Nemčiji slab gospodarski položaj, je Nemčija kupovala ameriško prašičje meso in mast, ki je bilo nadomestilo za dražjo mast. Britski delavci bodo morali nekaj časa izhajati z manjšo količino živil kot v normalnih časih.

Delavske razmere v Ameriki. Število tovarniških delavcev v državi Illinois v severni Ameriki se je znižalo v mesecu aprilu za tri desetinke odstotka. Tako poroča ameriški državni delavski department. Ampak ta izguba v tovarniškem zaposlenju se je nadomestila s pridobitvami v industriji za javne potrebe in zgradbe. Poročila brezplačnih posredovalnic za delo izkazuje, da je vprašalo za sto razpisanih služb 129 oseb, v mesecu marcu 143 oseb, v mesecu aprilu leta 1925 pa 143 oseb, v mesecu aprilu leta 1924 pa le 136 oseb. Letos je v mesecu aprilu zaposlenih za štiri odstotke več oseb kot v mesecu aprilu lanskega leta. Povprečna meza tovarniškega delavca je znašala letos 28.87 dolarjev, lani v mesecu aprilu 27.61 dolarjev in predlanskim 27.61 dolarjev. V državi

New York je bilo letos v mesecu aprilu zaposlenih dva odstotka manj tovarniških delavcev kot lani ob tem času.

Naraščanje ameriškega prebivalstva. Prebivalstvo Združenih držav je doseglo svojo najvišjo stopnjo — 114.311.000. Vkljub temu pa je prebivalstvo naraslo leta 1925 za manj kot pa znaša povprečna mera narastka v zadnjih petih letih. Iz tega sklepa neki statistični urad, da se je sedaj končno ustalilo naraščanje prebivalstva. Številke zadnjih šestnajstih let dokazujejo, da redni narastek prebivalstva ni odvisen od priseljevanja, temveč od vedno večjega števila rojstev nad številom smrti. V omenjeni dobi je bilo 41 milijonov rojstev, smrti pa približno 22 milijonov, torej 19 milijonov več rojstev kot smrti. Priseljenci so po višali prebivalstvo za približno 5 in pol milijona, tako da se je v zadnjih šestnajstih letih prebivalstvo Združenih držav povišalo za približno 24 milijonov. Iz prejšnjih števil je razvidno, da so k temu številu prispevali priseljenci samo malo več kot eno petino. Dejstvo je sicer, da mera rojstev pada, in je v desetih letih padla s 26.2 na 23.3 na tisoč prebivalcev. Toda istočasno pa je padla tudi umrljivost, in sicer s 13.4 na 11.7.

Reklame

ne potrebuje

O. Bernatovič

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča. 83

Fordova družba znižala produkcijo. V Fordovih tovarnah v Detroitu, v Ameriki je produkcija omejena in delavci delajo le deloma in ne skozi ves teden in vsak dan. Groze pa še z nadaljnjo redukcijo. Opuščanje delavcev lahko postane splošno. Širijo se govornice, da se začasno preneha z delom. Kupčije so slabe in prodaja se vedno manj avtov. Ford je šel v tujino, da pridobi tujezemski trge. Avtov sistema Chevrolet, ki delajo konkurenco Fordovim, so v okraju Wayne, v katerem se nahaja tudi Detroit, prodali do tristo mesečno več kot v marcu 1925. Avti tega sistema so se dobro prodajali tudi v mesecu aprilu. Avtov Fordovega sistema so pa prodali v okraju Wayne manj kot v mesecu marcu leta 1925. V mesecu aprilu se je pa prodaja avtov Fordovega sistema znižala za več ko 1.100 avtov pod prodajo v mesecu aprilu leta 1925. Ford je v minulih zimi znižal cene, da privabi kupec. Temu je sledila podvojena produkcija, ki je naganjala 100.000 delavcev skoraj do onemoglosti. Mogoče se zopet znižajo cene, da se pomnoži prodaja avtov. Nekaj izrednega je, ako se cena v okraju Wayne, se je tudi drugje. Fordova družba se je skušala uveljaviti z nizkimi cenami. Nikakor pa ne izgleda, da se delavske razmere in mezde izboljšajo pri Fordovi družbi. Gospodarski pritisk se najbrže poviša, mesto zniža. Take so razmere v tej industriji. Tudi za to industrijo velja to, kar za druge.

ZIKA

je najboljša žitna kava!

va ne vperujete?

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) 63-a VII

„ključ“

traja kakor štiri pari drugih? Kupite eden par, pa boste verovall. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Šport.

Hazena. S. K. Svoboda ustanavlja hazensko sekcijo. Odbor pričakuje, da bo našel za ta šport med sodružicami primerne odziva. Prosi se vse sodružice, ki imajo veselje kakorkoli sodelovati, da pismeno javijo svoj naslov do 19. junija 1926 na naslov Josip Seme, Japljeva ulica št. 4-1. V slučaju zadostnih prijav se bo vršil v kratkem ustanovni sestanek.

Sportna predavanja S. K. Svobode. V petek, dne 4. junija se je vršilo prvo športno predavanje S. K. Svobode. Predaval je s. dr. Henrik Tuma o športu v splošnem. Poslušalci smo bili sodrugu dr. Tumi za njegova res zanimiva izvajanja jako hvaležni. Udeležba ugodna. Na predavanje so bili povabljeni vsi meščanski klubi, kakor tudi L. N. P., kakor pa smo pričakovali, od vseh teh nismo opazili nikogar. Z ozirom na pokazani interes članstva bo SK Svoboda predavanja nadaljevala.

Prijateljska tekma SK Svoboda, Trbovlje : SK Svoboda, Ljubljana. V nedeljo, dne 13. junija odigrata moštvi trboveljske in ljubljanske Svobode, ob 3. uri popoldne na igrišču ASK Primorje, prijateljsko revanžno tekmo. Kakor znanó, sta se gornji moštvi prvič srečali dne 24. maja t. l. v Trbov-

ljah ob priliki razvitja prapora trboveljske »Svobode«. Tekma je izpadla z 8 : 2 v korist ljubljancem, vendar so Trboveljčani pokazali, da imajo v svojem moštvu dokaj dobrih moči, tako da se pričakuje odigranje revanše z zanimanjem. Vabimo sodruge, da pokažejo razumevanje do sličnih prirediteljev ter da se jutrišnje tekme v čim večjem številu udeležijo. Ljubljanska SK Svoboda bo nastopila predvidoma v sledeči postavi: Ladinovič - Jerob - Sušnik - Vičič - Roje - Hariš - Baggia - Wolmuth - Seme - Gaberšek - Genussi.

Julijske športne prireditve na Dunaju. Letošnjih velikih delavskih športnih prirediteljev na Dunaju se udeležita z več člani tudi Delavska telovadna enota in športni klub Svoboda, zadnji predvsem v teku na 3000 in 5000 metrov.

Program teh prirediteljev je izredno obsežen in kaže, kako visoko je razvit delavski šport v drugih državah. Pri nas v Sloveniji pa se najdejo ljudje, ki se v javnih športnih glasilih vsakemu delavskemu športnemu pokretu smejejo.

Mi pričakujemo od sodrugov, ki bodo odšli na Dunaj, da bodo zastopali naš — še revni — šport po svojih najboljših močeh.

Kranj.

Pred dobrim letom smo ustanovili strokovno organizacijo, pod imenom S. D. Z. J. To je kapitaliste in njih podrepanike v Kranju zbolelo, češ, kako si upa uboga gmajna organizirati tam, kjer njim (kapitalistom) to prav nič všeč ni in potrebno. Silili so nas, naj se vpišemo v Orjuno in Unijo. Gospodje delničarji pozabljajo, da tam, kjer so oni organizirani, ne more biti delavstvo! Ločijo nas prehudo različni gospodarski in politični interesi. Terorizirali so nas delavce, preganjali, češ, da smo komunisti, samo zato, ker smo si upali povedati na glas, da

smo lačni. Delavska zavednost in vstrajnost je premagala i to; danes šteje naša strokovna organizacija lepo število borcev za delavsko stvar. Želja nas zavednih delavcev v Kranju je, da se v kratkem ustanovi krajevna politična organizacija SSJ h kateri bo takoj pristopilo lepo število članov, ker vemo, da se je proti kapitalizmu treba boriti tudi na političnem polju. Ob koncu leta bodo pri nas občinske volitve, takrat bodo zavedni delavci in mali kmetje nastopili s samostojno listo. Treba bo osvojiti občino, če se hočemo uveljaviti doma in v celi državi. Delavci v Kranju! Kvišku glave, v borbo za svoje pravice!

Zagorje ob Savi.

Sodrugi urednik! Znano Ti bo, da je naš zagorski kraj precej idiličen in da smo Zagorjani sicer temperamentni, drugače pa prav mirni ljudje. Osebito sedaj, ko smo pred meseci dobili po volji družbe in po milosti velikega župana, na našo občino gerenta v čislani osebi gosp. D. Korbarja, je vse strankarsko življenje takorekoč izumrlo. Komunisti so odložili svojo re-

volucijo na sv. Nikoli; ne-se-sar-je so demokrati požrli; klerikalci so dobili nove zvonove in imeli so misijon, na katerem so dobili za svoje grehe odpustke za na vekomaj. Amen. A tistih par socialpatrijotov s Čobalom na čelu in Arhom v ozadju, pa tuhta, kako bi se Kranjcem vremena zjasnila. Če se ne bi tupatam kak nacionalen učitelj sprl s kakim rimskim predstavnikom, ali pa zopet kak drug učitelček premišljeval o svoji žalostni zgrešeni poti v zatišju zelenih smrek Zagorske kotline, bi še sploh ne vedeli, če smo še od tega sveta. Imamo sicer nekaj odpuščenih rudarjev in delavk, ki nimajo niti črnega kruha za svoje otroke. Pa to ne pride toliko v poštev, zakaj zdaj je pri nas poletje in sveži zrak in modrijani pravijo, da se da s tem tudi živeti. Vse drugače je pa v občinski upravi; tam se dela intenzivno na popravil mostov, kanalov in vodovodov, to pa menda samo zaradi tega, da jugoslovanska cementna industrija v Zagorju ali drugod ne skrahrira. Tako smo vsestransko srečni s tem stanjem, da pravimo: občinskih volitev nas reši Gospod in veliki župan!

Zadovoljnež.

V soboto, nedeljo in ponedeljek
veliki dvojni program!

Čudotvorni sanatorij za pomlajevanje
Doktor Satan

AROLD LLOYD

v svoji najnovejši mladini prepovedani burki

On se ženi

Vkljub dvojnemu programu in visokim nabavnim stroškom cene nezvišane.

Elitni Kino Matica, vodeči kino v Ljubljani. Telefon 124.

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatike. Otroški vozički različnih vrst po čudovito nizki ceni. Posebni oddelki za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zime. Prodaja tudi na obroke.

Ceniki franco!

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Underwood

pisalni stroji pri
LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 6/1.
Telefon številka 980.

Drva
bukova, cepanice, dolge ali žagane, suhe, dalje odpadke od žage in parket prodaja po najnižjih cenah tovarna parket IVAN ŠIŠKA, Metelkova ulica 4. Dostavlja se posamezne vozove tudi na dom.

Širite Del. Politiko!

M. RAUCH
trgovina stekla

Celje, Prešernova ul.
priporoča steklo za okna, zrcala slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd. Na drobno! :-: Na debelo!

Svoj k svojim!

Nekatere tvrdke se branijo oglašati v delavskem tisku. — Delavski gospodar, delavska gospodinja se bosta branila njihovih izdelkov. — Kdor ne oglašča v edinem delavskem dnevniku Jugoslavije „Delavski Politiki“, naj ne išče odjemalcev med delavstvom!

Čevljarji pozor!

Prvo čevljarsko učilišče v Ljubljani otvori prikrojevalni, teoretični in praktični tečaj za g. mojstre in g. pomočnike. Sprejemajo se tudi vajenci, posebno sinovi g. mojstrov v praktično in teoretično vežbo. Priglase se lahko tudi udeleženci z dežele. Pojasnila in prijave pismene in ustmene sprejema oblastveno priznani strokovni učitelj in vodja tečaja K. MAJČEN, Celovška c. 57. Ljubljana VII.

Naznanilo!

Uljudno naznanjava, da se nahaja

zobni atelje
Franjo Radovan
v Ljubljani VII
Celovška cesta št. 14

zobni atelje
Ivan Radovan
v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 4/1
(preje Dr. Prossinagg).

SPLOŠNO KONZUMNO DRUŠTVO „POSAVJE“
V ZAGORJU OB SAVI.

Ima svoje prodajalne v Zagorju, Loka pri Zagorju in Velenje. Blago prodaja vse vrste specerijskega in manufakturo po najnižjih dnevnih cenah. — — — Član lahko postane vsak.

Pristopnina Din 2-50 — — Delež Din 50-—

RAVNATELJSTVO.

Zaloga pohištva in pletenih izdelkov!

Kdor želi pohištvo za svoje stanovanje, ali želi popolniti, kar mu manjka, naj se ogleda veliko zalogo „Produkcija“ na Tržaški cesti v Ljubljani. — Na pismeno povprašanje takoj odgovor. — Priloži naj se znamka.

„PRODUKCIJA“
LJUBLJANA, Tržaška cesta, kolonija „Stan in Dom“.